

ZAKON O HEMIKA LIJAMA

("Sl. glasnik RS", br. 21/2018)

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se klasifikacija, obilježavanje i pakovanje hemikalija; bezbjednosno-tehnički list; obavljanje djelatnosti sa hemikalijama; Integralni inventar hemikalija; ograničenja i zabrane hemikalija; uslovi za uvoz i izvoz hemikalija; stavljanje deterdženata na tržište; integrisano upravljanje hemikalijama; nadzor i druga pitanja od značaja za bezbjedno upravljanje hemikalijama u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika).

Načela

Član 2

(1) Ovaj zakon zasniva se na načelu predostrožnosti i na načelu bezbjednosti, odnosno da proizvođač, uvoznik ili dalji korisnik treba da obezbijede da se supstance koje proizvode, stavljaju na tržište ili koriste nemaju štetno dejstvo na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

(2) Ovim zakonom ostvaruju se pretpostavke za sprovođenje Globalno harmonizovanog sistema klasifikacije i obilježavanja hemikalija Ujedinjenih nacija, Roterdamske konvencije o proceduri davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (u daljem tekstu: Roterdamska konvencija) i drugih međunarodnih sporazuma i inicijativa kojima je cilj bezbjedno upravljanje hemikalijama.

Rodno značenje

Član 3

Izrazi koji imaju rodno značenje, a koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod, bez obzira na to da li se koriste u muškom ili ženskom rodu.

Opšti izuzeci od primjene

Član 4

(1) Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na:

- 1) radioaktivne hemikalije,
- 2) hemikalije koje se nalaze pod nadzorom carine koje su privremeno uskladištene u carinskom skladištu ili slobodnim zonama radi ponovnog izvoza, ili su u tranzitu, pod uslovom da se ne vrši njihova prerada ili obrada,
- 3) neizolovane međuproizvode i
- 4) prevoz opasnih materija.

(2) Otpad kako je definisan i uređen propisima o upravljanju otpadom ne smatra se supstancom, smješom ili proizvodom u smislu ovog zakona.

(3) Izuzetno, odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na hemikalije kada je to neophodno u svrhu odbrane Republike.

Posebni izuzeci od primjene

Član 5

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje hemikalija ne primjenjuju se na sljedeće hemikalije:

1) hemikalije koje se koriste za naučno istraživanje i razvoj i koje se ne stavljaju na tržište, ukoliko se koriste pod kontrolisanim uslovima u kojima je smanjena izloženost, i

2) hemikalije koje se u finalnom obliku stavljaju na tržište kao:

1. lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,

2. kozmetički proizvodi,

3. hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za hranu za životinje.

(2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na bezbjednosno-tehnički list ne primjenjuju se na smješe u gotovom obliku, a pod tim se podrazumijevaju:

1) lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,

2) kozmetički proizvodi,

3) hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za hranu za životinje.

(3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na upis hemikalija u Inventar hemikalija ne primjenjuju se na supstance koje se u finalnom obliku stavljaju na tržište kao:

1) biocidi,

2) sredstva za zaštitu bilja,

3) lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,

4) kozmetički proizvodi,

5) hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za hranu za životinje.

(4) Odredbe ovog zakona koje se odnose na uvoz i izvoz hemikalija ne primjenjuju se na:

1) opojne droge i psihotropne supstance, kao i njihove prekursore,

2) hemijsko oružje i prekursore za hemijsko oružje,

3) hranu i hranu za životinje, aditive za hranu i hranu za životinje,

4) genetski modificovane organizme,

5) lijekove i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,

6) hemikalije koje se koriste za naučno istraživanje i razvoj u količini koja neće uticati štetno na zdravlje ljudi i životnu sredinu, a koja ne prelazi 10 kg na godišnjem nivou.

Značenje pojmova

Član 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) hemikalija označava supstancu i smješu koja sadrži supstancu,

2) supstanca označava hemijski element i njegova jedinjenja u prirodnom stanju ili dobijena u proizvodnom procesu, uključujući aditive potrebne za očuvanje stabilnosti i nečistoće koje proizlaze iz primijenjenog procesa, a isključujući rastvarač koji se može izdvojiti bez uticaja na stabilnost supstance ili promjenu njenog sastava,

- 3) smješa označava mješavinu ili rastvor dviju ili više supstanci,
- 4) proizvod označava predmet kojem je tokom proizvodnje dat određeni oblik, površina ili dizajn koji određuju njegovu funkciju više nego njegov hemijski sastav,
- 5) opasna hemikalija označava hemikaliju koja je klasifikovana u najmanje jednu od klasa opasnosti,
- 6) rukovanje označava proizvodnju, preradu, pakovanje, skladištenje, stavljanje na tržište, transport, prodaju i upotrebu hemikalija ili bilo koju drugu aktivnost pri kojoj se koriste hemikalije,
- 7) upotreba označava obradu, formulisanje, potrošnju, skladištenje, čuvanje, preradu, punjenje u posude, prenos iz jedne posude u drugu, miješanje, proizvodnju proizvoda ili bilo koju drugu upotrebu,
- 8) proizvodnja označava proizvodnju ili ekstrakciju supstance u prirodnom obliku,
- 9) proizvođač označava svako fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Republici koje proizvodi supstancu, a koji svoju djelatnost obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast registracije poslovnih subjekata i registracije samostalnih preduzetnika,
- 10) uvoz označava fizički unos na teritoriju Republike,
- 11) uvoznik označava svako fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Republici koje je odgovorno za uvoz hemikalije, a koji svoju djelatnost obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast registracije poslovnih subjekata i registracije samostalnih preduzetnika,
- 12) stavljanje na tržište označava snabdijevanje ili činjenje dostupnim hemikalije trećem licu na teritoriji Republike, bilo uz naknadu ili bez naknade, pri čemu se i uvoz smatra stavljanjem na tržište,
- 13) dalji korisnik označava svako fizičko ili pravno lice, kao i lice koje obavlja preduzetničku djelatnost, sa sjedištem u Republici, osim proizvođača ili uvoznika, koje koristi supstancu samu ili sadržanu u smješi u industrijske ili profesionalne svrhe, uključujući i lice koje vrši ponovni uvoz, pri čemu se distributer i potrošač ne smatraju daljim korisnikom,
- 14) distributer označava svako fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Republici, uključujući i prodavca na malo, koje skladišti i stavlja na tržište hemikalije,
- 15) akteri u lancu snabdijevanja su svi proizvođači i uvoznici i dalji korisnici u lancu snabdijevanja,
- 16) snabdjevač hemikalije označava proizvođača, uvoznika, daljeg korisnika ili distributera koji stavlja hemikaliju na tržište,
- 17) snabdjevač proizvoda označava svakog proizvođača ili uvoznika proizvoda, distributera ili drugog aktera u lancu snabdijevanja koji stavlja proizvod na tržište,
- 18) primalac supstance ili smješe označava daljeg korisnika ili distributera kojem se isporučuje supstanca ili smješa,
- 19) naučno istraživanje i razvoj označava svako naučno eksperimentisanje, analiziranje ili istraživanje hemikalija koje se sprovodi pod kontrolisanim uslovima u obimu manjem od jedne tone godišnje,
- 20) istraživanje i razvoj proizvoda i procesa označava svaki naučni razvoj koji se odnosi na razvoj proizvoda ili dalji razvoj supstance, same, u smješama ili u proizvodima, u svrhu čega se koriste pilot-postrojenja ili probne proizvodnje za razvoj proizvodnog procesa i ispitivanje oblasti primjene supstance,
- 21) scenario izloženosti označava skup uslova, uključujući operativne uslove i mjere upravljanja rizikom, koji opisuju kako se supstanca proizvodi ili upotrebljava za vrijeme svog životnog ciklusa i kako proizvođač ili uvoznik kontrolišu, ili preporučuju daljim korisnicima kako da kontrolišu izloženost ljudi i životne sredine. Scenario izloženosti može pokrivati specifičan proces ili upotrebu, ili više procesa ili upotreba, zavisno od slučaja,
- 22) ograničenje označava svaki uslov za zabranu proizvodnje, upotrebe ili stavljanja na tržište,
- 23) hemijski naziv prema IUPAC nomenklaturi jeste naziv hemikalije identifikovan u nomenklaturi Međunarodne unije za čistu i primijenjenu hemiju (engl. International Union of Pure and Applied Chemistry - IUPAC),

24) globalno harmonizovani sistem (engl. Globally Harmonised System, u daljem tekstu: GHS sistem) označava globalno harmonizovani sistem Ujedinjenih nacija za klasifikaciju i obilježavanje hemikalija,

25) postupak prethodnog obavještenja je postupak prema kojem se hemikalije koje su zabranjene ili strogo ograničene u državi izvoznici smiju izvoziti samo ako se o tome prethodno obavijesti država uvoznica,

26) postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja (engl. Prior Informed Consent, u daljem tekstu: PIC) je postupak prema kojem se hemikalije koje su zabranjene ili strogo ograničene u državi izvoznici smiju izvoziti samo ako se o tome prethodno obavijesti država uvoznica i ona da saglasnost za uvoz predmetne hemikalije,

27) deterdžent označava supstancu ili smjesu koja sadrži sapune, odnosno druge surfaktante i koristi se za pranje i čišćenje. U deterdžente spadaju i pomoćne smješe za pranje (pretpranje, ispiranje ili izbjeljivanje odjeće i kućnog tekstila), omekšivači rublja, smješe za druga čišćenja i slično,

28) surfaktant označava bilo koju organsku supstancu ili smjesu koja se koristi u deterdžentima, a koja ima površinski aktivna svojstva, i koja sadrži jednu ili više hidrofilnih i hidrofobnih grupa koje su sposobne da smanje površinski napon vode formirajući raširen ili adsorbujući monosloj na dodiru voda-vazduh i stvore emulziju, odnosno mikroemulziju, odnosno micle, kao i da se adsorbuju na dodiru voda - čvrsta površina,

29) primarna biorazgradljivost jeste strukturna promjena, odnosno transformacija surfaktanta pod dejstvom mikroorganizama čime se gubi njegova površinski aktivna sposobnost zbog razgradnje njegove strukture,

30) potpuna aerobna biorazgradljivost jeste takav nivo biorazgradljivosti da se surfaktant uz pomoć mikroorganizama u prisustvu kiseonika potpuno razgradi na ugljen-dioksid, vodu i mineralne soli (mineralizacija),

31) pranje označava čišćenje veša, tekstila, posuđa i ostalih tvrdih površina,

32) čišćenje označava proces kojim se nepoželjne naslage uklanjaju sa podloge ili iz podloge i prevode u stanje rastvora ili disperzije.

GLAVA II

KLASIFIKACIJA, OBIJEŽAVANJE I PAKOVANJE HEMIKALIJA

Klasifikacija, obilježavanje i pakovanje

Član 7

(1) Proizvođač i uvoznik koji stavlja hemikaliju na tržište dužan je da izvrši klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

(2) Postupak klasifikacije, obilježavanja i pakovanja hemikalija vrši se u skladu sa GHS sistemom na način na koji je taj sistem primijenjen u Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU).

Postupak klasifikacije

Član 8

(1) Na osnovu procjene opasnosti hemikalije i na osnovu utvrđenih kriterijuma vrši se klasifikacija hemikalije u određene klase opasnosti prema njihovim fizičkim svojstvima, svojstvima koja utiču na zdravlje ljudi, kao i svojstvima koja utiču na životnu sredinu.

(2) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) donosi Pravilnik o klasifikaciji, obilježavanju i pakovanju hemikalija.

(3) Pravilnik iz stava 2. ovog člana obuhvata utvrđivanje klasa opasnosti, tehničkih kriterijuma za klasifikaciju hemikalija, postupak klasifikacije, obilježavanja, pakovanja i oglašavanja hemikalija.

Spisak klasifikovanih supstanci

Član 9

(1) Spisak klasifikovanih supstanci sadrži usaglašenu klasifikaciju i obilježavanje za određene opasne supstance.

(2) Za supstancu koja je navedena u Spisku klasifikovanih supstanci nije potrebno sprovesti postupak klasifikacije za klase opasnosti koje su obuhvaćene tim spiskom.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako supstanca navedena u Spisku klasifikovanih supstanci spada u neku od klasa opasnosti koje nisu obuhvaćene tim spiskom, potrebno je sprovesti postupak klasifikacije u skladu sa ovim zakonom.

(4) Ako se supstanca ne nalazi na Spisku klasifikovanih supstanci, klasifikacija te supstance vrši se na osnovu:

- 1) analize postojećih podataka o svojstvima te supstance,
- 2) rezultata novih ispitivanja njenih svojstava i upoređivanja tih podataka,
- 3) rezultata sa utvrđenim kriterijumima za klasifikaciju hemikalije u određene klase opasnosti.

(5) Ministar donosi Spisak klasifikovanih supstanci, koji je usklađen sa Usaglašenom klasifikacijom i obilježavanjem za određene opasne supstance u EU.

(6) Spisak klasifikovanih supstanci objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Metode ispitivanja

Član 10

(1) Nova ispitivanja hemikalija u postupku klasifikacije hemikalije vrše se po propisanim metodama za ispitivanje fizičkih i hemijskih svojstava hemikalija, metodama ispitivanja svojstava hemikalija koja utiču na život i zdravlje ljudi i metodama ispitivanja svojstava hemikalija koja utiču na životnu sredinu.

(2) Toksikološka i ekotoksikološka ispitivanja sprovode se u laboratorijama koje primjenjuju principe dobre laboratorijske prakse.

(3) Ministar donosi Pravilnik o metodama ispitivanja hemikalija.

Dobra laboratorijska praksa

Član 11

(1) Dobra laboratorijska praksa (u daljem tekstu: DLP) označava sistem kvaliteta koji se odnosi na organizacione postupke i uslove pod kojima se ispitivanja u vezi sa zdravljem ljudi i životne sredine planiraju, obavljaju, nadgledaju, bilježe, arhiviraju i prikazuju.

(2) Ministar donosi Pravilnik o principima dobre laboratorijske prakse.

(3) Ministar donosi Pravilnik o nadzoru i provjeri principa dobre laboratorijske prakse.

Obilježavanje

Član 12

(1) Proizvođač i uvoznik opasnih hemikalija dužan je da obezbijedi obilježavanje opasnosti i pakovanje hemikalije na način propisan ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Na obilježavanje hemikalija primjenjuju se i odredbe propisa kojima se uređuje zaštita potrošača.

(3) Obilježavanje na pakovanju mora biti na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u Republici.

Oglašavanje

Član 13

Svako oglašavanje hemikalije koja je klasifikovana kao opasna mora da ukaže na odgovarajuću klasu ili kategoriju opasnosti.

Čuvanje podataka o klasifikaciji i obilježavanju

Član 14

(1) Snabdjevač hemikalije dužan je da prikuplja i čuva sve podatke o opasnim hemikalijama koji se odnose na klasifikaciju i obilježavanje, kao i druge podatke koji su mu potrebni u svrhu sprovođenja odredaba ovog zakona najmanje deset godina nakon posljednje proizvodnje ili stavljanja na tržište i upotrebe hemikalije.

(2) Na zahtjev Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) snabdjevač je dužan dostaviti podatke iz stava 1. ovog člana.

(3) Ako je snabdjevač hemikalije prestao sa radom ili je svoje poslove ili dio svojih poslova ustupio trećem licu, obaveza čuvanja i dostavljanja podataka prenosi se na to lice.

GLAVA III BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKI LIST

Bezbjednosno-tehnički list

Član 15

(1) Snabdjevač hemikalije dužan je da dostavi primaocu hemikalije bezbjednosno-tehnički list (engl. safety data sheet), (u daljem tekstu: BTL) izrađen u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) BTL dostavlja se u slučajevima:

1) ako hemikalija ispunjava kriterijume za klasifikaciju kao opasna u skladu sa ovim zakonom, ili

2) ako je supstanca perzistentna, bioakumulativna i toksična (u daljem tekstu: PBT) ili veoma perzistentna i veoma bioakumulativna (u daljem tekstu: vPvB), ili

3) ako je supstanca uvrštena u spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje na Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci iz člana 35. stav 3. ovog zakona iz razloga različitih od onih koji su navedeni u t. 1) i 2) ovog stava.

(3) Ako je izrađen izvještaj o bezbjednosti hemikalije, informacije navedene u BTL treba da odgovaraju informacijama iz tog izvještaja, a scenario izloženosti treba da bude naveden u prilogu BTL.

(4) Snabdjevač je dužan na zahtjev primaoca obezbijediti primaocu BTL za smješu kada ona nije klasifikovana kao opasna ako sadrži:

1) najmanje jednu supstancu klasifikovanu kao opasnu po ljudsko zdravlje i životnu sredinu u koncentraciji koja je veća ili jednaka od 1% po masi smješe koja nije u gasovitom stanju, odnosno koja je veća ili jednaka od 0,2% po zapremini smješe koja je u gasovitom stanju, ili

2) najmanje jednu supstancu koja je klasifikovana kao karcinogena kategorije 2 ili toksična po reprodukciju kategorije 1A, 1B i 2, senzibilizator kože kategorije 1, senzibilizator respiratornih organa kategorije 1, ili ima efekte na laktaciju ili preko laktacije, ili ispunjava kriterijume za identifikaciju kao PBT ili vPvB, ili je uvrštena u spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje na Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci iz člana 35. stav 3. ovog zakona iz razloga različitih od onih koji su navedeni u tački 1) ovog stava, u koncentraciji koja je veća ili jednaka od 0,1% po masi smješe koja nije u gasovitom stanju, ili

3) supstancu za koju su propisane maksimalno dozvoljene koncentracije u radnoj sredini u Republici.

(5) Ministar donosi Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstanci kao PBT ili vPvB.

Dostavljanje BTL

Član 16

(1) Kada je za opasnu hemikaliju ili smjesu koje se nude ili prodaju u opštoj upotrebi pruženo dovoljno informacija kako bi korisnici mogli preduzeti potrebne mjere za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine, BTL se ne mora dostaviti, osim ako to zatraži dalji korisnik ili distributer.

(2) BTL se dostavlja na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u Republici.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, BTL može biti napisan na nekom od stranih jezika ukoliko se hemikalija stavlja na tržište u količini manjoj od 50 kg na godišnjem nivou za laboratorijsku upotrebu, pod uslovom da je BTL izrađen u skladu sa ovim zakonom i pod uslovom da su osnovne informacije o hemikaliji navedene na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u Republici.

(4) BTL se dostavlja bez naknade, u pisanoj ili u elektronskoj formi prilikom prve isporuke hemikalije.

(5) Poslodavac je dužan da radnicima obezbijedi BTL za hemikaliju kojom rukuju ili kojoj mogu biti izloženi tokom rada, te da obezbijedi mjere koje proizlaze iz njegovog sadržaja.

Izmjene i dopune BTL

Član 17

(1) Snabdjevač koji je u obavezi da izradi BTL dužan je da bez odlaganja vrši izmjene i dopune sadržaja BTL u skladu sa novim saznanjima o hemikaliji, a naročito saznanjima koja mogu uticati na mjere za upravljanje rizikom, odnosno novim informacijama o opasnostima od hemikalije, kao i propisanim ograničenjem ili zabranom proizvodnje, stavljanja na tržište ili upotrebe hemikalije.

(2) Izmijenjen i dopunjen BTL snabdjevač je dužan dostaviti svakom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdijevanja kojem je hemikalija isporučena u prethodnih 12 mjeseci.

(3) Izmijenjen i dopunjen BTL mora da sadrži napomenu "revidiran" i datum kada su izvršene izmjene, odnosno dopune.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju bezbjednosno-tehničkog lista.

Alternativni hemijski naziv supstance

Član 18

Alternativni hemijski naziv može da se upotrijebi u BTL ili prilikom obilježavanja na ambalaži opasne supstance sadržane u smjesi samo ukoliko je taj naziv odobrila Evropska agencija za hemikalije.

Izveštaj o bezbjednosti hemikalije

Član 19

(1) Izveštaj o bezbjednosti hemikalije je dokument o procjeni bezbjednosti hemikalije i mjerama za smanjenje i kontrolu rizika.

(2) Radi sačinjavanja izveštaja o bezbjednosti hemikalije, vrši se procjena bezbjednosti hemikalije.

(3) Na osnovu procjene bezbjednosti hemikalije utvrđuju se mjere za smanjenje i kontrolu rizika koji predstavlja supstanca.

Procjena bezbjednosti hemikalije

Član 20

(1) Procjena bezbjednosti hemikalije podrazumijeva procjenu opasnosti supstance po ljude i životnu sredinu i procjenu da li supstanca ispunjava kriterijume za identifikaciju kao PBT ili vPvB.

(2) U skladu sa utvrđenim stepenom opasnosti prilikom procjene opasnosti, vrši se i procjena izloženosti ljudi i životne sredine toj supstanci i karakterizacija rizika za supstancu.

(3) Ministar donosi Pravilnik o načinu procjene bezbjednosti hemikalije i sadržaju izvještaja o bezbjednosti hemikalije.

GLAVA IV OBAVLJANJE DJELATNOSTI SA HEMIKA LIJAMA

Proizvodnja

Član 21

Lice koje se bavi proizvodnjom hemikalija dužno je da obezbijedi odgovarajuće uslove u pogledu prostora, kadra i opreme da bi takvu djelatnost obavljalo bez štetnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu i u skladu sa posebnim propisima.

Skladištenje

Član 22

(1) Lice koje rukuje hemikalijom obavezno je da skladišti hemikaliju tako da hemikalija ne ugrožava zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

(2) Lice koje rukuje hemikalijom dužno je da sakuplja, skladišti i bezbjedno odlaže ostatke hemikalija ili ambalažu od tih hemikalija u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upravljanja otpadom.

Maloprodaja

Član 23

Opasna hemikalija koja se stavlja na tržište kao proizvod namijenjen širokoj potrošnji može da se prodaje u maloprodajnim objektima u kojima su obezbijeđeni posebni uslovi za promet i skladištenje tih hemikalija.

Uslovi za obavljanje djelatnosti

Član 24

(1) Proizvodnja hemikalije, te njeno skladištenje u svrhu proizvodnje hemikalija ili prodaje na veliko, nije dozvoljeno u stambenim objektima.

(2) Ministar donosi Pravilnik o uslovima za obavljanje djelatnosti sa hemikalijama.

Savjetnik za hemikalije

Član 25

(1) Proizvođač i uvoznik hemikalije dužan je da imenuje lice koje je zaduženo za pravilno upravljanje hemikalijama (u daljem tekstu: savjetnik za hemikalije).

(2) Savjetnik za hemikalije ima završen prvi ciklus visokog obrazovanja sa 180 ECTS bodova iz oblasti prirodnih nauka, medicinskih i zdravstvenih nauka, inženjerstva i tehnologije ili poljoprivrednih nauka i dodatnu edukaciju o hemikalijama kojima upravlja.

(3) Savjetnik za hemikalije kod proizvođača i uvoznika može biti u stalnom radnom odnosu ili povremeno angažovan, u zavisnosti od vrste i obima posla.

(4) Savjetnik je dužan da pruži preporuke o pravilnom upravljanju hemikalijama svakom primaocu supstance i smješe u lancu snabdijevanja.

(5) Ministar donosi Pravilnik o programu dodatne edukacije za savjetnika za hemikalije.

Zaštita na radu

Član 26

- (1) Poslodavac je dužan da obezbijedi primjenu preventivnih mjera za bezbjedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama, karcinogenima ili mutagenima, poštovanje graničnih vrijednosti izloženosti hemikalijama i bioloških graničnih vrijednosti, te da osposobi radnike za bezbjedan i zdrav rad.
- (2) Ministar nadležan za poslove rada donosi Pravilnik o preventivnim mjerama za bezbjedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama.
- (3) Ministar nadležan za poslove rada donosi Pravilnik o preventivnim mjerama za bezbjedan i zdrav rad pri izlaganju karcinogenima ili mutagenima.

Evidencije o hemikalijama

Član 27

- (1) Proizvođač i uvoznik hemikalija obavezan je da vodi evidencije o hemikalijama.
- (2) Izvještaj o proizvodnji i stavljanju na tržište hemikalija na godišnjem nivou proizvođač i uvoznik dužni su dostaviti Ministarstvu najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.
- (3) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju evidencija o hemikalijama i načinu godišnjeg izvještavanja.

Upis u Registar proizvođača i uvoznika hemikalija

Član 28

- (1) Proizvođač i uvoznik hemikalija dužan je da svoju djelatnost, prije početka proizvodnje i uvoza, prijavi Ministarstvu, pri čemu odgovara za tačnost, potpunost i istinitost podataka podnesenih u prijavi Ministarstvu.
- (2) Na osnovu podnesene prijave djelatnosti iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo vrši upis u Registar proizvođača i uvoznika hemikalija (u daljem tekstu: Registar).
- (3) O izvršenom upisu u Registar izdaje se uvjerenje.
- (4) Za upis u Registar proizvođač i uvoznik plaća naknadu.
- (5) Ministarstvo vodi Registar u elektronskoj formi, a izvod iz Registra objavljuje se na internet stranici Ministarstva.
- (6) Ministar donosi Pravilnik o Registru proizvođača i uvoznika hemikalija.
- (7) Pravilnikom iz stava 6. ovog člana propisuje se sadržaj prijave, način upisa i izdavanje uvjerenja o upisu proizvođača i uvoznika u Registar i sadržaj Registra.

GLAVA V INTEGRALNI INVENTAR HEMIKA LIJA

Integralni inventar hemikalija

Član 29

- (1) Integralni inventar hemikalija koje se nalaze na tržištu Republike vodi Ministarstvo, a sastoji se od Inventara hemikalija, Inventara biocida i podataka o sredstvima za zaštitu bilja.
- (2) Podatke za Inventar hemikalija obezbjeđuje proizvođač i uvoznik hemikalija na osnovu odredaba ovog zakona koje se odnose na Inventar hemikalija.

- (3) Podatke za Inventar biocida obezbjeđuje proizvođač i uvoznik biocida na osnovu zakona kojim se uređuju biocidi.
- (4) Podatke o sredstvima za zaštitu bilja dostavlja organ nadležan za stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja na osnovu zakona kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja.
- (5) Integralni inventar hemikalija vodi se kao elektronska baza podataka.
- (6) Ministar donosi Pravilnik o Integralnom inventaru hemikalija.
- (7) Pravilnikom iz stava 6. ovog člana propisuju se sadržaj i način vođenja Integralnog inventara hemikalija, te način dostavljanja podatka za potrebe vođenja ovog inventara.

Inventar hemikalija

Član 30

- (1) Proizvođač ili uvoznik hemikalije koja se proizvodi ili uvozi u Republiku u količini iznad propisane donje granice na godišnjem nivou dužan je da tu hemikaliju upiše u Inventar hemikalija, koji vodi Ministarstvo.
- (2) Ministar donosi Pravilnik o Inventaru hemikalija.
- (3) Pravilnikom iz stava 2. ovog člana propisuju se način upisa hemikalije u Inventar hemikalija, način vođenja Inventara hemikalija, donja granica za uvoz ili proizvodnju hemikalije iznad koje se hemikalija upisuje u Inventar hemikalija, hemikalije koje se ne upisuju u Inventar hemikalija, kao i proizvodi za koje je obavezan upis u Inventar hemikalija.

Upis u Inventar hemikalija

Član 31

- (1) Proizvođač ili uvoznik hemikalije ili proizvoda dužan je da prije proizvodnje ili uvoza podnese zahtjev Ministarstvu za upis hemikalije u Inventar hemikalija.
- (2) U svrhu upisa u Inventar hemikalija, u zavisnosti od opasnosti koje predstavljaju, hemikalije podliježu prijavi, registraciji ili autorizaciji.
- (3) Ministarstvo vrši provjeru potpunosti prijave hemikalije u roku od 60 dana od dana podnošenja potpune prijave, na osnovu čega izdaje potvrdu o upisu u Inventar hemikalija.
- (4) Ministarstvo vrši provjeru potpunosti zahtjeva za registraciju ili autorizaciju hemikalije, te na osnovu ocjene dostavljenih dokaza, donosi rješenje o upisu hemikalije u Inventar hemikalija u roku od 90 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva.
- (5) Rješenje iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv tog rješenja može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (6) Proizvođač ili uvoznik hemikalije ili proizvoda odgovoran je za tačnost, potpunost i istinitost podataka dostavljenih u postupku upisa u Inventar hemikalija.
- (7) Za upis u Inventar hemikalija prema proceduri prijave, registracije ili autorizacije, proizvođač i uvoznik plaća naknadu.

Saglasnost inostranog proizvođača, odnosno snabdjevača hemikalije

Član 32

- (1) Uvoznik hemikalije u postupku upisa hemikalije u Inventar hemikalija dužan je obezbijediti saglasnost inostranog proizvođača, odnosno snabdjevača hemikalije za upis te hemikalije u Inventar hemikalija.
- (2) Povjerljive podatke koji su potrebni za upis hemikalije u Inventar hemikalija strani proizvođač, odnosno snabdjevač hemikalije može da dostavi direktno Ministarstvu ili preko uvoznika.

Slobodno stavljanje hemikalija na tržište

Član 33

Stavljanje na tržište hemikalije koja je upisana u Inventar hemikalija je slobodno, osim ako se hemikalija nalazi na posebnom režimu uvoza i u tom slučaju je potrebno pribaviti dozvolu u skladu sa posebnim propisima.

GLAVA VI OGRANIČENJA I ZABRANE HEMIKA LIJA

Ograničenja i zabrane hemikalija

Član 34

(1) Za hemikalije koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu propisuju se ograničenja i zabrane proizvodnje, stavljanja na tržište i upotrebe (u daljem tekstu: ograničenja i zabrane).

(2) Ograničenja i zabrane odnose se na zabranjene, odnosno dozvoljene načine upotrebe hemikalije i definišu druge uslove koji se odnose na proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu supstance, kao i smješe i proizvoda koji sadrže tu supstancu.

(3) Ministar donosi Pravilnik o ograničenjima i zabranama hemikalija.

Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci

Član 35

(1) Radi obezbjeđenja kontrole rizika od posebno zabrinjavajućih supstanci i obezbjeđenja zamjene tih supstanci odgovarajućim bezbjednijim alternativama, ministar donosi Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci.

(2) Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

(3) Ministarstvo objavljuje na internet stranici i spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje u Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci (u daljem tekstu: Kandidatski spisak).

(4) Spiskovi iz st. 1. i 3. ovog člana redovno se ažuriraju.

Upis posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija

Član 36

Prilikom upisa posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija, proizvođač ili uvoznik dužan je da obezbijedi podatke o načinu upotrebe supstance, o mogućim alternativnim supstancama i tehnologijama, njihovim opasnostima i rizicima za zdravlje ljudi i životnu sredinu, te podatke o tehničkoj i socioekonomskoj opravdanosti zamjene supstance manje opasnom.

Informacije o bezbjednoj upotrebi proizvoda

Član 37

(1) Snabdjevač proizvoda koji sadrži posebno zabrinjavajuću supstancu ili supstancu sa Kandidatskog spiska u koncentraciji većoj od 0,1% dužan je da svakom drugom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdijevanja dostavi informacije dovoljne za bezbjednu upotrebu tog proizvoda, a najmanje naziv te supstance.

(2) Snabdjevač proizvoda iz stava 1. ovog člana dužan je da bez naknade, na zahtjev potrošača, dostavi informacije iz stava 1. ovog člana.

GLAVA VII USLOVI ZA UVOZ I IZVOZ HEMIKA LIJA

Postupak prethodnog obavještenja, odnosno PIC postupak

Član 38

(1) Za uvoz i izvoz određene supstance za koju je utvrđeno ograničenje ili zabrana proizvodnje, stavljanja na tržište i upotrebe, kao i određene smješe i proizvoda koji sadrže tu supstancu, sprovodi se postupak prethodnog obavještenja, odnosno PIC postupak u skladu sa Roterdamskom konvencijom.

(2) Za sprovođenje postupka prethodnog obavještenja, odnosno PIC postupka izvoznik hemikalije podnosi zahtjev Ministarstvu.

(3) O sprovedenim postupcima iz stava 2. ovog člana Ministarstvo izdaje potvrdu, odnosno saglasnost podnosiocu zahtjeva.

(4) Za sprovođenje postupaka iz stava 2. ovog člana podnosilac zahtjeva plaća naknadu.

(5) Ministar donosi Pravilnik o uslovima za uvoz i izvoz hemikalija.

Sprovođenje Roterdamske konvencije

Član 39

Sprovođenje postupaka iz člana 38. ovog zakona, te sprovođenje potrebnih procedura prilikom uvoza hemikalija za koje je propisan postupak prethodnog obavještenja, odnosno PIC postupak vrši se u saradnji sa imenovanim tijelom Bosne i Hercegovine za sprovođenje Roterdamske konvencije u Bosni i Hercegovini.

GLAVA VIII STAVLJANJE DETERDŽENTA NA TRŽIŠTE

Stavljanje deterdženta na tržište

Član 40

(1) Deterdžent se može staviti na tržište ako surfaktant sadržan u tom deterdžentu ispunjava kriterijume potpune aerobne biorazgradljivosti i ako druge hemikalije sadržane u deterdžentu ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

(2) Stavljanje na tržište deterdženta koji sadrži surfaktant koji ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana može da se odobri za industrijsku i institucionalnu upotrebu, pod uslovom da surfaktant koji je sadržan u tom deterdžentu ispunjava kriterijume primarne biorazgradljivosti i druge propisane uslove.

Upis deterdženta u Inventar hemikalija

Član 41

(1) Proizvođač ili uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište dužan je da izvrši njegov upis u Inventar hemikalija u skladu sa članom 31. ovog zakona.

(2) Kada se u Inventar hemikalija upisuje deterdžent za industrijsku i institucionalnu upotrebu iz člana 40. stav 2, podnosilac zahtjeva dostavlja i tehnički dosije o surfaktantu.

(3) Ministarstvo, u postupku iz stava 2. ovog člana, razmatra tehnički dosije o surfaktantu i odlučuje o upisu deterdženta u Inventar hemikalija i odobravanju za industrijsku i institucionalnu upotrebu u skladu sa postupkom iz člana 31. ovog zakona.

Obilježavanje deterdženta i lista podataka o sastavu deterdženta

Član 42

(1) Pored obaveza koje se odnose na klasifikaciju, pakovanje i obilježavanje u skladu sa ovim zakonom, proizvođač i uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište obavezan je da deterdžent obilježi i u skladu sa posebnim zahtjevima o obilježavanju deterdženata.

(2) Proizvođač i uvoznik koji stavlja na tržište deterdžent koji je namijenjen opštoj upotrebi dužan je da izradi listu podataka o sastavu deterdženta i da tu listu ovjeri od strane odgovornog lica.

(3) Ministar donosi Pravilnik o deterdžentima, kojim se uređuju uslovi za stavljanje deterdženata na tržište.

GLAVA IX INTEGRISANO UPRAVLJANJE HEMIKA LIJAMA

Zajedničko radno tijelo

Član 43

(1) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) imenuje Zajedničko radno tijelo za integrisano upravljanje hemikalijama (u daljem tekstu: Zajedničko radno tijelo) da bi se obezbijedilo bezbjedno upravljanje hemikalijama i utvrdila strategija u ovoj oblasti.

(2) U Zajedničko radno tijelo imenuju se predstavnici ministarstava nadležnih za pitanja zdravlja, poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, životne sredine, rada, unutrašnjih poslova, industrije, energetike i rudarstva, trgovine i predstavnici Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, a pri imenovanju Tijela potrebno je voditi računa i o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.

(3) Za potrebe Zajedničkog radnog tijela Ministarstvo vrši stručne i administrativno-tehničke poslove.

Strategija hemijske bezbjednosti Republike Srpske

Član 44

(1) Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade, donosi Strategiju hemijske bezbjednosti Republike Srpske, s ciljem efikasnog i transparentnog sprovođenja politike na polju bezbjednog upravljanja hemikalijama, zaštite zdravlja građana i zaštite životne sredine.

(2) Strategija hemijske bezbjednosti Republike Srpske stvara pretpostavke za adekvatno upravljanje hemikalijama u svim fazama životnog ciklusa - od proizvodnje do odlaganja, čime se doprinosi održivom razvoju Republike, te se ostvaruju principi Strateškog pristupa međunarodnom upravljanju hemikalijama (engl. Strategic Approach to International Chemicals Management - SAICM).

Pravno lice nadležno za kontrolu trovanja

Član 45

(1) Ministarstvo dostavlja podatke iz Integralnog inventara hemikalija pravnom licu nadležnom za kontrolu trovanja radi sprovođenja preventivnih mjera i mjera liječenja, naročito u hitnim slučajevima.

(2) U hitnim slučajevima pravno lice nadležno za kontrolu trovanja podatke o hemikaliji može da zatraži i od lica koje je stavilo hemikaliju na tržište.

(3) Podatke iz st. 1. i 2. ovog člana pravno lice nadležno za kontrolu trovanja može da koristi samo s ciljem utvrđenim u stavu 1. ovog člana i u druge svrhe se ne mogu koristiti.

(4) Podatke o sprovođenju preventivnih mjera i mjera liječenja pravno lice nadležno za kontrolu trovanja dostavlja zdravstvenim ustanovama koje vrše zbrinjavanje otrovanih osoba.

(5) Pravno lice nadležno za kontrolu trovanja dužno je da vodi evidenciju o trovanjima hemikalijama, koja se dostavlja Ministarstvu na njegov zahtjev.

GLAVA X POSEBNE ODREDBE

Podaci koji su obavezno dostupni javnosti

Član 46

(1) Ministarstvo obezbjeđuje da odgovarajući podaci dobijeni u postupku upisa hemikalije u Inventar hemikalija budu dostupni javnosti.

(2) Podaci koji su obavezno dostupni javnosti odnose se naročito na:

- 1) hemijski naziv prema IUPAC nomenklaturi za opasnu supstancu i opasnu supstancu sadržanu u smješi ili proizvodu,
- 2) trgovački naziv hemikalije,
- 3) klasifikaciju i obilježavanje hemikalije,
- 4) podatke o fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije,
- 5) rezultate toksikoloških i ekotoksikoloških ispitivanja,
- 6) podatke o izvedenom nivou izloženosti bez efekta (engl. Derived no-effect level - DNEL) i predviđenoj koncentraciji bez efekta (engl. Predicted no-effect concentration - PNEC),
- 7) uputstvo za bezbjedno rukovanje i
- 8) analitičke metode za identifikaciju opasne supstance u slučaju njenog ispuštanja u životnu sredinu i za određivanje direktne izloženosti ljudi.

Podaci koji ne smiju biti dostupni javnosti

Član 47

(1) Ministarstvo kao poslovnu tajnu čuva podatke koji ne smiju biti dostupni javnosti u svrhu zaštite komercijalnih interesa vlasnika podataka, a to su:

- 1) podaci o tačnom sastavu smješe,
- 2) precizni podaci o namjeni i načinu primjene supstance,
- 3) precizni podaci o količinama hemikalije koja je proizvedena ili stavljena na tržište i
- 4) odnos između proizvođača ili uvoznika i njihovih distributera i daljih korisnika.

(2) Ministar naredbom u hitnim slučajevima, s ciljem zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, može učiniti javno dostupnim podatke iz stava 1. ovog člana.

Dodatni zahtjevi za označavanjem povjerljivosti određenih podataka

Član 48

(1) Pored podataka iz člana 47. ovog zakona koji nisu dostupni javnosti, lice koje dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom može tražiti označavanje i drugih podataka kao povjerljivih, uz dostavljanje obrazloženja da bi javno objavljivanje tih podataka prouzrokovalo komercijalnu štetu vlasniku podataka.

(2) Ministar u svrhu zaštite javnog zdravlja procjenjuje opravdanost zahtjeva za označavanje određenim stepenom povjerljivosti podataka iz stava 1. ovog člana i donosi rješenje o odobravanju zahtjeva.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv tog rješenja može se pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(4) Za procjenu opravdanosti zahtjeva iz stava 2. ovog člana plaća se naknada.

Utvrđivanje naknada u postupku sa hemikalijama

Član 49

Ministar uz saglasnost Vlade donosi pravilnik o visini naknada koje se odnose na hemikalije iz čl. 28, 31, 38. i 48. ovog zakona, koje su prihod budžeta Republike Srpske.

GLAVA XI NADZOR

Nadzor nad primjenom Zakona

Član 50

- (1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.
- (2) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Republička uprava za inspekcijske poslove putem zdravstvene inspekcije.
- (3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, a koji se odnose na maloprodaju ili upotrebu hemikalija, pored nadzora iz stava 2. ovog člana, vrši i zdravstveni inspektor u sastavu organa jedinice lokalne samouprave.
- (4) Inspekcijski nadzor nad primjenom propisa o zaštiti na radu koji su doneseni na osnovu ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove putem inspekcije rada.

Prava i dužnosti inspektora

Član 51

U obavljanju inspekcijskog nadzora ovlašćeni inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) zabrani proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu hemikalija, te, po potrebi, naredi da se one unište ako utvrdi da usljed njihovog djelovanja mogu nastati štetne posljedice po zdravlje ljudi ili na životnu sredinu,
- 2) zabrani proizvodnju i stavljanje na tržište hemikalija licu koje nije upisano u Registar,
- 3) zabrani stavljanje na tržište i upotrebu hemikalija koje nisu upisane u Inventar hemikalija,
- 4) zabrani stavljanje na tržište i upotrebu hemikalija čija klasifikacija, obilježavanje i pakovanje nisu u skladu sa ovim zakonom,
- 5) naloži uklanjanje nedostataka u vezi sa proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili upotrebom hemikalija ako takvi nedostaci predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi ili opasnost po životnu sredinu,
- 6) naloži preduzimanje mjera za koje je ovlašćen ovim zakonom i drugim propisima i
- 7) naloži da se u određenom roku otklone nedostaci i nepravilnosti utvrđeni inspekcijskim pregledom.

Obaveza omogućavanja nadzora

Član 52

Pravna lica, kao i lica koja obavljaju preduzetničku djelatnost, obavezna su da omoguće inspektorima obavljanje nadzora, da dostave potrebnu dokumentaciju u svrhu sprovođenja nadzora, da stave na raspolaganje potrebnu količinu uzoraka radi utvrđivanja usklađenosti sadržaja hemikalije ili proizvoda sa uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, te da pruže potrebne druge podatke i obavještenja.

Obaveza izvještavanja Ministarstva o izvršenim inspekcijama

Član 53

Radi praćenja stanja na tržištu i preduzimanja adekvatnih mjera iz oblasti upravljanja hemikalijama, zdravstvena inspekcija je obavezna da dostavlja Ministarstvu izvještaje o nalazima i rezultatima izvršenih inspekcija u oblasti hemikalija, te da razmjenjuje informacije u skladu sa propisom kojim se uređuju inspekcije.

GLAVA XII KAZNENE ODREDBE

Prekršaji snabdjevača hemikalija i proizvoda

Član 54

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 50.000 KM kazniće se za prekršaj snabdjevač hemikalija i proizvoda ako:

- 1) oglašava hemikaliju suprotno odredbama ovog zakona i odredbama propisa donesenih na osnovu njega (član 13),
- 2) ne čuva podatke koji se odnose na klasifikaciju i obilježavanje hemikalija na način i u roku koji je propisan ovim zakonom (član 14. stav 1),
- 3) ne dostavi primaocu hemikalije BTL izrađen u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 15. stav 1),
- 4) ne dostavi BTL na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u Republici (član 16. stav 2),
- 5) ne obezbijedi BTL radnicima za hemikaliju kojom rukuju ili kojoj mogu biti izloženi tokom rada (član 16. stav 5),
- 6) ne izvrši izmjene i dopune BTL-a u skladu sa novim saznanjima (član 17. stav 1),
- 7) ne dostavi izmijenjen i dopunjen BTL svakom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdijevanja (član 17. stav 2),
- 8) ne navede napomenu "revidiran" i datum kada su izvršene izmjene, odnosno dopune u izmijenjenom i dopunjenom BTL-u (član 17. stav 3),
- 9) ne skladišti hemikaliju u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 22),
- 10) vrši maloprodaju opasne hemikalije u maloprodajnim objektima u kojima nisu obezbijeđeni posebni uslovi za promet i skladištenje hemikalija (član 23),
- 11) proizvodi, stavlja na tržište ili upotrebljava hemikaliju za koju je propisano ograničenje ili zabrana suprotno uslovima definisanim u tom ograničenju ili zabrani (član 34. stav 1),
- 12) stavi na tržište posebno zabrinjavajuću supstancu koja se nalazi na Spisku posebno zabrinjavajućih supstanci suprotno odredbama ovog zakona (član 35),
- 13) ne podnese Ministarstvu zahtjev za sprovođenje postupka prethodnog obavještenja, odnosno PIC postupka za hemikaliju za koju je ovaj postupak propisan u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 38. stav 2),
- 14) proizvodi ili stavlja na tržište deterdžent koji sadrži surfaktant koji ne ispunjava uslove biorazgradljivosti propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 40),
- 15) ne dostavi podatke o hemikaliji u hitnim slučajevima kada je to zatražilo pravno lice nadležno za kontrolu trovanja (član 45. stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.500 KM do 15.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice snabdjevača novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana snabdjevaču se može, uz izrečenu novčanu kaznu, izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određene djelatnosti, u trajanju do šest mjeseci.

Prekršaji proizvođača i uvoznika hemikalije

Član 55

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 50.000 KM kazniće se za prekršaj proizvođač ili uvoznik hemikalije ako:

- 1) proizvodi ili stavlja na tržište opasnu hemikaliju koja nije klasifikovana, obilježena i pakovana u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 7. stav 1),
- 2) ne obezbijedi obilježavanje opasnosti i pakovanje hemikalija u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 12),
- 3) proizvodi hemikaliju u neodgovarajućim uslovima koji dovode do štetnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu (član 21),
- 4) ne imenuje savjetnika za hemikalije (član 25. stav 1),
- 5) ne vodi evidencije o hemikalijama u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 27. stav 1),
- 6) ne dostavi Ministarstvu izvještaj o proizvodnji i stavljanju na tržište hemikalija na godišnjem nivou u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 27. stav 2),
- 7) ne dostavi Ministarstvu prijavu o obavljanju djelatnosti sa hemikalijama radi upisa u Registar (član 28. stav 1),
- 8) proizvodi ili stavlja na tržište hemikaliju koja nije upisana u Inventar hemikalija (član 30. stav 1),
- 9) ne podnese zahtjev Ministarstvu prije počinjanja proizvodnje ili uvoza za upis hemikalije u Inventar hemikalija (član 31. stav 1),
- 10) ne obezbijedi podatke o načinu upotrebe supstance, o mogućim alternativnim supstancama i tehnologijama, njihovim rizicima po zdravlje ljudi i životnu sredinu, te podatke o tehničkoj i socioekonomskoj opravdanosti zamjene supstance manje opasnom prilikom upisa posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija (član 36),
- 11) ne dostavi informacije dovoljne za bezbjednu upotrebu proizvoda koji sadrži posebno zabrinjavajuću supstancu ili supstancu sa Kandidatskog spiska u koncentraciji većoj od 0,1%, a najmanje naziv te supstance, svakom drugom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdijevanja (član 37),
- 12) proizvodi ili stavlja na tržište deterdžent koji nije upisan u Inventar hemikalija (član 41. stav 1),
- 13) ne klasifikuje, pakuje i obilježi deterdžent u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, te ne obilježi deterdžent u skladu sa posebnim zahtjevima o obilježavanju deterdženata (član 42. stav 1),
- 14) ne izradi listu podataka o sastavu deterdženta (član 42. stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.500 KM do 15.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice proizvođača ili uvoznika novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana proizvođaču ili uvozniku može se, uz izrečenu novčanu kaznu, izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određene djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

GLAVA XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prelazni rokovi

Član 56

(1) Lica kojima su do stupanja na snagu ovog zakona izdata rješenja o odobravanju obavljanja djelatnosti sa hemikalijama smatraće se upisanim u Registar.

(2) Hemikalije koje su do stupanja na snagu ovog zakona upisane u Inventar hemikalija smatraju se upisanim u Inventar hemikalija.

(3) Započeti postupci koji se odnose na izdavanje rješenja o obavljanju djelatnosti sa hemikalijama, odnosno upis hemikalije u Inventar hemikalija završiće se u skladu sa zakonom koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva.

Imenovanje Zajedničkog radnog tijela

Član 57

Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati Zajedničko radno tijelo u skladu sa članom 43. ovog zakona.

Donošenje podzakonskih akata

Član 58

(1) Ministar će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti opšte akte:

- 1) Pravilnik o klasifikaciji, obilježavanju i pakovanju hemikalija (član 8. stav 2),
- 2) Spisak klasifikovanih supstanci (član 9. stav 5),
- 3) Pravilnik o metodama ispitivanja hemikalija (član 10. stav 3),
- 4) Pravilnik o principima dobre laboratorijske prakse (član 11. stav 2),
- 5) Pravilnik o nadzoru i provjeri principa dobre laboratorijske prakse (član 11. stav 3),
- 6) Pravilnik o kriterijumima za identifikaciju supstanci kao PBT ili vPvB (član 15. stav 5),
- 7) Pravilnik o sadržaju bezbjednosno-tehničkog lista (član 17. stav 4),
- 8) Pravilnik o načinu procjene bezbjednosti hemikalije i sadržaju izvještaja o bezbjednosti hemikalije (član 20. stav 3),
- 9) Pravilnik o uslovima za obavljanje djelatnosti sa hemikalijama (član 24. stav 2),
- 10) Pravilnik o programu dodatne edukacije za savjetnika za hemikalije (član 25. stav 5),
- 11) Pravilnik o sadržaju evidencija o hemikalijama i načinu godišnjeg izvještavanja (član 27. stav 3),
- 12) Pravilnik o Registru proizvođača i uvoznika hemikalija (član 28. stav 6),
- 13) Pravilnik o Integralnom inventaru hemikalija (član 29. stav 6),
- 14) Pravilnik o Inventaru hemikalija (član 30. stav 2),
- 15) Pravilnik o ograničenjima i zabranama hemikalija (član 34. stav 3),
- 16) Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci (član 35. stav 1),
- 17) Pravilnik o uslovima za uvoz i izvoz hemikalija (član 38. stav 5),
- 18) Pravilnik o deterdžentima (član 42. stav 3) i
- 19) Pravilnik o visini naknada koje se odnose na hemikalije (član 49).

(2) Ministar nadležan za poslove rada će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

- 1) Pravilnik o preventivnim mjerama za bezbjedan i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama (član 26. stav 2) i
- 2) Pravilnik o preventivnim mjerama za bezbjedan i zdrav rad pri izlaganju karcinogenima ili mutagenima (član 26. stav 3).

Primjena drugih propisa

Član 59

Do donošenja propisa iz člana 58. ovog zakona primjenjivaće se opšti akti doneseni na osnovu Zakona o hemikalijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 25/09) ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja drugih propisa

Član 60

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o hemikalijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 25/09).

Stupanje na snagu

Član 61

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".